

Spredte Træk, fynske Personer vedrørende.

Af *Christine Reimer.*

I.

To Præster.

Fra H. C. Andersens Konfirmation.

I »H. C. Andersens Hus« i Odense, Danmarks eneste Digtermuseum, er Genstandene ordnet saaledes, at man ved Gennemgang af de forskellige Stuer følger Andersens Vandring gennem Livet fra han fødtes den 5. April 1805 i det lille, lave Fattigmandshus, man befinder sig i, til han ved sin Død havde naaet Verdensberømmelsen — der siden endda har været i fortsat Vækst. Enkelte af hans Værker findes nu oversat til næsten Alverdens Sprog; der findes saaledes Ting baade i grønlandsk og i bengalsk Oversættelse. For saa vidt er et Besøg i »H. C. Andersens Hus« et virkeligt Eventyr, ganske det samme, som Digteren selv skildrer i Bogen: »Mit Livs Eventyr«.

I det første Værelse finder man de Minder, man har kunnet fremskaffe om Begivenheder i den første Snes Aar af Digterens Tilværelse. Her er det ved at gennemgaa de fremlagte Sager i Montrene næsten Kummer og Kval altsammen. Man bliver synlig mindet om, hvor tornefuld hans Vej mod Æren formede sig og samtidig dermed, hvor ukuelig hans Fremadstræben var. I Sandhed et Forbillede for dem, der mangler Energi! Hele Oplaget af hans første Bogværk blev solgt som Makulatur — mindre kan en Begyndelse ikke godt være.

Men gaar man saa videre, følger man Digteren op paa Ærens Tinde. Det er dog slet ikke Meningen her at dvæle ved de synlige Minder, der i »H. C. Andersens Hus« er blevet samlet om Digterens Liv; thi jeg maa forudsætte, at alle Aarbogens Læsere

fuldtud kender den nordfynske Digters Museum, men det er kun Tanken at drage en enkelt Ting frem.

Mod Slutningen af første Kapitel af »Mit Livs Eventyr« fortæller H. C. Andersen, hvorledes han meldte sig hos Stiftsprovsten til Konfirmationsforberedelse og ikke hos Kapellanen; hos Stiftsprovsten gik de fornemme Familiers Børn samt Latinskolens Disciple, og hos Kapellanen gik de fattige Børn.

Men Hans Christian Andersen fik, dog vel som Følge af, at han var den yngste blandt Drengene, den nederste Plads, og Provsten truede ham — hvad Andersen selv fortæller — med at vise ham bort, hvis han oftere skrev og oplæste Komedier; sligt var ikke passende i den Tid, han gik til Konfirmations Forberedelse.

Hans Forældre boede fra kort efter hans Fødsel i Munkemøllestræde Nr. 3, det Hus, som Odense By har afmærket med en Mindeplade. I 1818 flyttede dog Moderen med sin anden Mand til et Hus kort derfra lidt sydligere i Strædet. Det var hos Drengens kære Genboere, Præsten Bunkeflods Enke og Søster — derom nedenfor —, at han oplæste sine første Frembringelser; og denne Oplæsning var kommet Provsten for Øre.

Hans Christian Andersen blev imidlertid konfirmeret af Stiftsprovsten, men ret mærkeligt blev det Kapellanen, der kom til at udstede Konfirmationsattesten, som findes i Museet. Dette Forhold kan vildlede en og anden Besøgende, der i Forvejen kender Historien om Andersens Lyst til at lade sig konfirmere af den daværende Stiftsprovst og mulig ogsaa kender Vidnesbyrdet, som Provsten gav ham — thi dette har oftere været fremsat paa Tryk — naar man da iblandt de første Minder om Digteren finder en Attest, skrevet paa et lille Stykke graat Papir og saalydende:

»Efter Forlangende bevidnes, at Hans Christian Andersen (Søn af bortdøde Skomager Hans Andersen og Moderen Marie Andersdatter) 14 $\frac{1}{2}$ Aar gammel, er konfirmeret i St. Knuds Kirke her i Byen, Søndag efter Paaske d. A. I Kirkebogen findes derhos følgende Dom om hans Kundskaber og Opførsel:

»Har meget gode Evner og god Religions Kundskab; kan end ei hans Flid roses, hans Forhold kan dog ei dadles.«

Til dette Vidnesbyrd siger jeg endnu, at han her under sin Skolegang stedse har opført sig ordentlig og vel.

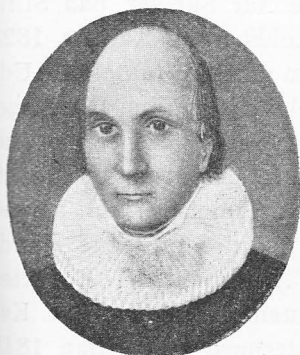
Odense, den 29de Septbr. 1819.

F. Wiberg,

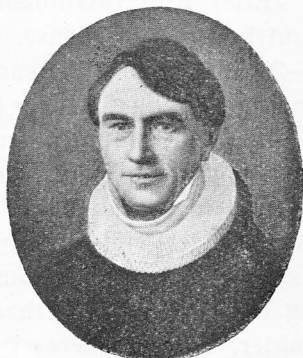
Sognepræst ved Graabrødre Hospital
og residerende Kapellan ved St. Knuds Kirke.«

(Segl)

Andersen nævner hverken Stiftsprovstens eller Kapellanens Navn. Dr. phil. Stephan Tetens var Stiftsprovst i Odense fra 5. November 1811 til 23. April 1819, da han forlod sit Embede for at være Biskop over Ribe Stift. Søndag efter Paaske — som 1819 var den 18. April — blev Hans Christian Andersen konfirmeret. Og saaledes gaar det til, at Andreas Frederik Wiberg, der var residerende Kapellan ved St. Knuds Kirke og Sognepræst til Graabrødre Hospital fra 27. November 1816 til sin Død 21. Oktober 1856, udsteder den ovennævnte Attest med Bemærkningen, som Stiftsprovsten skrev i den af Kirkebogens Rubrikker, hvorover der stod: »Dom angaaende Kundskaber og Opførsel.«

S. Tetens.

A. F. Wiberg.

Portrætter af Stiftsprovst Tetens, der konfirmerede H. C. Andersen og skrev hans Skudsmaal i Kirkebogen, og af Præsten, der senere tog Udskrift af Kirkebogen, ledsaget af en personlig Meddelelse om Konfirmandens Skoleopførsel, findes ikke i H. C. Andersens Hus, og de har næppe før været sat i Forbindelse med foranførte Attest i Skildringer af H. C. Andersens Liv.

Dette kan da nu ske her, derved at begge de nævnte Mænd har indtaget ledende Stillinger i »Fyens Stifts patriotiske Selskab«. Dette Selskab stiftedes 1810, og da det i 1910 kunde se tilbage paa hundrede Aars Virksomhed, udarbejdedes et omfattende Jubilæumsskrift. Her samledes Portrætter af de betydende Mænd inden for Selskabets Virke, og fra dette Skrift er hosstaaende Portrætter velvilligst overladt. Stiftsprovst S. Tetens var Selskabets Præsident fra 1815—1817, og Adjunkt, senere Pastor A. F. Wiberg var Selskabets Sekretær og Kasserer fra dets Stiftelse 1810 til 1841¹⁾.

II.

Lidt om H. C. Andersens Samtidige fra 1805.

I 1805, den 31. Marts, fødtes i Odense en anden Skomagersøn — den yngste Søn i et lille Hjem — Karl Henrik With, der gik i Byens Borgerskole til sit 14. Aar og siden ligesom H. C. Andersen arbejdede sig »ved Flid og Udholdenhed op til en fremragende Dygtighed.« Hans Moder var en Bødkerdatter fra Kerteminde.

Efter Konfirmationen var With i tre Aar Skriver paa Stiftsamtsskontoret i Odense, tog derefter i Løbet af to Aar fra 1823—25 Eksamen ved Skaarup Seminarium med Karakteren »Udmærket duelig«. Under Opholdet her blev hans Øjne saa svage, at han til Slutningen maatte lære mere ved at høre end ved at læse, og dette svækkede Syn fulgte ham igennem hele Livet. With var derpaa i syv Aar Huslærer og Timelærer, bl. a. paa Apoteket i Vejle, medens han søgte at udvide sine egne Kundskaber; ved Selvstudium tog han 1833 Artium med 1. Karakter og tog derefter 1837 theol. Embedseksamen ligeledes med 1. Karakter. Var Huslærer i Tranekær Præstegaard indtil han 1841 blev Præst paa Bornholm og 1856 Præst og 1857 Stiftsprovst i Aalborg. Fra 1859 til sin Død 5. Juni 1865 var han Overskole-direktør (Monrads Efterfølger i dette Embede) og Chef for Kirke- og Undervisningsministeriets 3. Departement med tillagt Rang

¹⁾ Om Wiberg er der i Wibergs Præstehistorie optegnet, at han mindes »med Hengivenhed og Taknemmelighed af fordums Disciple og var i Besiddelse af Menigmands Agtelse og Kærlighed; særdeles kyndig i Tysk og Fransk; messede overordentlig smukt.«

som Biskopper. Han giftede sig 1841, hans Hustru var Datter af Domprovst Bang i Roskilde. Ved hans Død nedlagdes Overskoledirektørembedet. Af Lærerstanden var With meget afholdt. Paa hans Grav i Roskilde satte Lærere ham et Mindesmærke.

Af hans Skrifter er meget kendt og skattet hans Skolebøger for Smaa børn: »Børnebog til Undervisning i Skrivning og Læsning for de første Begyndere«, 1865, og Fortsættelsen »Læsning for Børn«, 1866, begge udgivet under Mærket: »En gammel Skolemand«.

I denne sidste Bog forekommer Musehistorien fra Rynkeby Præstegaard, der er viden om kendt — hvor mange Børn har ikke fulgt denne Skildring med Liv og Sjæl? Det er maaske mindre kendt, at den er skrevet af Overskoledirektør With. Men i hvert Fald kan Fortællingen om den fynske Musefamilie, der er lige saa »klassisk« som Chr. Richardt's Digt om den sjællandske »Tulte«, ikke forbigaa her, da Rynkeby ligger i Odense Amt.

Man skal sikkert lede længe, inden man finder en Fynbo, der ikke kender i det mindste de første Linier af et fynsk Kærestebrev paa Rim af Maren Knudsdaader fra Lakkendrup av, der begynder saaledes:

Moni han sitter i sorten Sky
og skin' saa urimelig degli' —

Ligeledes er ogsaa kendt — dog mest i Midt- og Sydfyn — en Sagnfortælling paa Rim:

Bjerregaarden.

(En Ballade i den sønderfynske Dialekt, efter et Folkesagn.)

Aae Laggendrup Maark dær ligger ænj Gaaer
Imællom tou maide Bjærre;
Høyt aabbe 'aae Røgi a' d'eejne staaer
Æn Æj, som dij kaller Svænd Dværre;

og (fortsættes der): om Helligdagsnatten, naar Klokkeren er tolv, er der ikke saa »rigtig«, har Mormor fortalt; og alle Hundene tuder omkring i Marken derude, osv. —

Dette Digt bestaar af 28 Vers med 8 Linier i hvert, og er, ligesom Rimbrevet til Pigens Kæreste ved Malisen i København, undertegnet Maaren Knøvsdaatter.

Denne humoristiske Digting i fynsk Mundart er ikke, som man har været tilbøjelig til at mene, forfattet af en Bondepige, men af K. H. With, og disse Digte er fremkommet i Sylvester Hertz's Maanedsskrift for underholdende Emner, Vejle, Rim-brevet i II. Bind 1829 og »Bjerregaarden« i samme Tidsskrifts IV. Bind 1830, hvad Tidsskriftet »Dania« har fremdraget i dets IV. og VII. Bind, henholdsvis 1897 og 1900.

I »Dania« og i »Dansk biografisk Lexikon« af C. F. Bricka samt i Erslews Forfatterlexikon (hvilke Bøger er benyttet her) kan man læse videre om With, hans Embedsgerning og hans Forfattervirksomhed¹). I de to sidstnævnte Værker staar, at den humoristiske Digting er fremkommet i Elmqvists Læsefrugter. I »Biografisk Lexikon« staar dog senere Side 484 ved Withs Navn: »Ikke i E.s Læsefrugter, men i Hertz' Maanedsskrift.« — som ovenfor fremsat.

Disse to Digte vedbliver fremdeles at gaa rundt i Folke-munde; men der er nu snart to baade af det ene og det andet, i Fald man sammenholder dem med de i »Dania« aftrykte Ori-ginaler fra 1829 og 1830. Der er baade lagt til og trukket fra, særlig gælder det Rim-brevet fra 1829.

Begge disse rimede Produkter har Kl. Berntsen optaget i sine to Samlinger »Folke-Eventyr for Skolen og Hjemmet«, Odense 1873 og 1883²). Og i I. Samling, hvori »Bjerregaarden« findes, staar i Indholdsfortegnelsen: »Meddelt af Udgifveren, som det almindelig synges paa Fyn. Efter Forlydende skal dette Digt være lavet af afdøde Overskoledirektør Hvidt efter et Sagn, der knytter sig til en Gaard paa Lavndrup Mark i Svindinge Sogn, uden for hvilken der ligger to store Høje«. I II. Samling er det gamle Brev optegnet som: »Fra Fyn ved Udgifveren. — Mellemfynsk Mundart« — altsaa som det lever i Folkemunde. Men ogsaa dette er — ret naturligt — noget afvigende fra det oprindelige Aftryk af 1829 paa 130 Linier.

Men det beviser, at de begge faldt i Folkets Smag og er blevet opfattet, som de var udgaaet fra en af dets egne Versmagere. Der har været Livskraft i dem; de har nu vandret fra Mund

¹) Af øvrig Litteratur, som jeg ikke kender, nævnes: Dansk Skoletidende I 1865. (Et Sted staar 1861, et andet 1865), begge Steder staar Side 244.

²) Begge disse nu antikvariske Bøger havde jeg næsten opgivet Haabet om at fremskaffe her paa Fyn. Jeg skylder Bestyrelsesmedlem, Hr. Lærer Nielsen i Nørre Lyndelse Tak for velvilligst Udlaan af dem.

til Mund stærkt henimod hundrede Aar, og der er ingen Spørgsmaal om, at Brudstykker af de to Rim vil være holdt i Live, naar vi skriver 1929 og 1930.

With skildres af sine Biografer som en udmærket Mand med udmærkede Egenskaber. Og at han ved sine Skolebøger for Begyndere og sine yndede Folkedigte dækker over sit Navn og lader sine Værker modtage Folkets Gunst uden selv at attraa den, er i hvert Fald et talende Bevis paa bramfri Virken.

I 1805 fødtes ikke mindre end fire danske Biskopper, der alle fik usædvanlig lang Embedstid paa deres Bispestole. For de tre af disse Mænds Vedkommende var de enten født paa Fyn eller kom til at virke paa Fyn — kun den ene kommer ikke ind under fynsk Omraade.

Den 10. Januar fødtes fire Mil nordvest for Odense i Haarslev Præstegaard — det Sted, hvorfra den talrige gejstlige Balslev'ske Slægt er udgaaet — Carl Balslev, der døde som den Ribe Bisp, 90 Aar gammel. Carl Frederik Balslev fik sin Skolelærdom i Odense. Skønt han var 62 Aar gammel, da han 1867 som Sognepræst for Nørre Broby og Provst for Salling Herred paa Fyn blev kaldet til sit Bispeembede, beklædte han det dog i ca. en Menneskealder. Han havde fra 1850—60 været Stiftsprovst i Ribe. I nogen Tid var han den ældste Gejstlige i Virksomhed her i Landet.

Hans »Børnebøger« har gjort hans Navn kendt af hvert eneste dansk Barn, der kender sin Bibelhistorie og Katekismus. 1844 udgav han »Bibelhistorie tilligemed Lidet af Kirkens Historie efter Apostlenes Dage«, der blev autoriseret til Brug i Skolerne og ved Konfirmationsforberedelse, og 1849 udgav han »Luthers Catechismus med en kort Forklaring. En Lærebog for den ukonfirmerede Ungdom«, som ligeledes autoriseredes til Skolebrug og ved Konfirmationen. Disse Skolebøger er mangfoldiggjort i kæmpemæssige Antal Oplag. Disse Bøger er ved de gentagne Oplag noget ganske enestaaende i Omfang i vor Litteratur, omend Odensedigterens Eventyrbøger fik en større Flyveevne udadtil. Imidlertid meddeler Pastor Benjamin Balslev i: »Stamtavle over Familien Balslev«, 1900, at Bibelhistorien da var oversat paa islandsk, grønlandsk- og tysk«, og Lærebogen

da var »oversat paa tysk«. Hertil kan efter derom indhentet Oplysning tilføjes, at »Bibelsken« — som fynske Landsbybørn siger — udkom i 1914 i det 122. Oplag, og Balslevs Katekismus udkom i 1914 i det 245. Oplag. Disse Bøger blev oprindeligt skrevet til Brug for C. F. Balslevs egne Børn, da han fra 1833 til 1850 var Præst paa Mors.

Den 6. Juli fødtes i Hillerød Peter Christian Kierkegaard, der blev den kendte Præst i Pedersborg ved Sorø, som drog en stor Del af Soranerne ud til den lille Landsbykirke. 1856 blev han Biskop i Aalborg og blev derved den første Kirkens Tilsynsmand i grundtvigsk Retning. Han søgte sin Afsked i 1875. Han var kendt for sin store Veltalenhed og sine beskedne Fordringer under sine Visitatsophold i Præstegaardene.

Den 6. August fødtes paa Fyn i Frørup, hvor Faderen var Præst, Otto Conrad Hardenack Laub, der var Biskop i Viborg fra 1854 til 1878, da han paa Grund af Sygdom søgte Afsked.

Den 8. August fødtes i en Præstegaard ved Løgstør Christian Thorning Engelstoft, der 1851 blev Biskop over Fyns Stift og beklædte denne Stilling i 38 Aar. Han var ikke forud Præst, saa han maatte præstevies, før han kunde bispevies. Engelstoft er jo tillige kendt som dansk Historiker og er knyttet til Odense ogsaa som en produktiv Byhistoriker.

Til H. C. Andersens Samtidige hørte ogsaa Tonemesteren Johan Peter Emilius Hartmann, der fødtes 14. Maj i København.

Men naar alle disse Mænd er født omtrent alle i første Halvdel af Aaret 1805, falder deres Dødsaar meget forskelligt. With døde 1865, H. C. Andersen 1875, Laub 1882, Kierkegaard 1888, Engelstoft 1889, Balslev 1895 og Hartmann først 1898.

III.

En Visedigtning.

Lige overfor H. C. Andersens Barndomshjem i Munkemøllestræde Nr. 3 ligger de Eilschovske Friboliger, bestemt for tre Enker og tre ugifte Kvinder, stiftet af den rige Odensekøbmand Peter Eilschov, hvis Fader var en Bondesøn fra Landsbyen Eilskov i Haarslev Sogn. Her boede Enken efter Digteren og Præsten Bunkeflod. Digterpræsten Bunkeflod døde i Odense 1805, kun 43 Aar gammel, samme Aar som H. C. Andersen blev født. Det var hos denne Præsteenke, at Drengen Hans Christian første Gang hørte Navnet »Digter«. I »Mit Livs Eventyr« fortæller H. C. Andersen derom. Han skriver bl. a. Side 17:

»I vort Nabolov boede sammen Præste-Enken Madam Bunkeflod og hendes Mands Søster. De lod mig komme ind til sig, fik Godhed for mig, og jeg var hos dem den meste Tid af Dagen; dette var det første dannede Hus, hvori jeg havde et Hjem. — »Min Broder, Digteren!« sagde Bunkeflods gamle Søster, og hendes Øjne lyste.« —

— »Den afdøde Præst havde skrevet Digte, havde den Gang et Navn i den danske Litteratur. Hans Spindeviser var da i Folkemunde. I mine »Vignetter til danske Digtere« sang jeg siden om ham, som mine Jevnaldrende havde glemt:

Traaden brister, Rokken staar, Spindevisen tier,
Ungdoms-Sangen bliver snart gamle Melodier«.

Endvidere skriver Andersen Side 20: »Jeg søgte nu igen til Madam Bunkeflod¹⁾, hørte der læse højt, læste selv og øvede mig tillige i — at sy, det var mig af stor Nødvendighed for mit Dukketheater, jeg syede ogsaa som en Festgave til Madammens Fødselsdag en hvid Silkenaalepude, den, jeg mange, mange Aar efter, som Ældre, der har set opbevaret.« — Denne Naalepude kan man nu betragte i »H. C. Andersens Hus«; der ligger den ved Siden af den forud omtalte Konfirmationsattest.

Hans Christian Bunkeflod var født 1761 i Odense som Søn af en Hører, Student 1778, theologisk Kandidat 1784 med Karakteren Non, residerende Kapellan i Ærøskøbing, 1790 resi-

¹⁾ Da Drengens Fader var død 1816, og Moderen maatte gaa ud at vaske for Folk, fandt Hans Christian et Hjem hos denne Præsteenke.

derende Kapellan i sin Fødeby ved St. Hans Kirke (hvormed var forbundet Sognekaldet i Højby) og fra 1799 Sognepræst ved St. Hans Kirke i Odense. Men hans Helbred var svækket, han døde 2. Febr. 1805 og hans Hustru, født Petersen, døde 1833, ligeledes den 2. Februar.

Bunkeflod var¹⁾ i sine første Studenteraar Amanuensis ved det store kongl. Bibliotek. Hans Skolekammerat, den to Aar ældre Rasmus Nyerup, har sandsynligvis skaffet ham denne Ansættelse, og sammen med ham deltog han i det Rydbergske Øvelsesselskab, hvis Medlemmer skrev Taler og Afhandlinger og grundig kritiserede disse. Selskabet samledes i Konferensraad Rybergs Gaard paa Østergade. Ved saaledes at træde i Forbindelse med denne Mand, der levende interesserede sig for Almuens Oplysning og faa Aar i Forvejen havde anlagt en Spindeskole paa sit Gods Øbjerggaard i Sjælland, fik han Tilskyndelse til at skrive sine »Viser for Spindeskolerne«, hvis 1. Oplag 1783 blev trykt paa Rybergs Bekostning til Uddeling paa nævnte Gods. De slog godt an og vandt betydelig Udbredelse, de er senere udgivet tre Gange, sidste Gang 1811. Bunkeflod grundlagde ved disse sit Ry som Almuens Sanger. Det er ogsaa dette Arbejde, der har bevaret hans Navn for Glemsel.

Bunkeflod skrev ogsaa »Forsøg til gudelige Salmer« 1788, af disse Salmer er to optaget i Roskilde Konvents Salmebog, nemlig Nr. 242 og Nr. 385. Og han udgav ogsaa andre Ting. Blandt disse skal jeg her dog kun gengive en enkelt Sang, en Faders Vuggevise til sin Søn:

»Sov, lille Barn! sov sødelig;
For Børn er Søvn en god,
Thi Kraft og Sundhed lister sig
Ved den i deres Blod.

Bliv stor, og stærk, og god, og sund
Og bliv en ærlig Mand,
Bliv mod den Arme mild og rund,
Og elsk dit Fædreland!

O, gid fordærvet Selskab ej
I Faren lede dig,
Gid du maa gaa paa Dydens Vej
Og blive lykkelig!

¹⁾ Dansk biografisk Lexikon.

Din Barndom bliver vores Held,
 Din Manddom bliver vor Trøst;
 Thi han vil vaage for dit Vel,
 Som haver dig forløst.

O, hør mig, Gud! bønør du mig!
 Lad Sønnen blive god!
 Lad Kraft og Sundhed liste sig
 Ved den i Barnets Blod.◀

Bunkeflods mest kendte Digtning blandt de folkelige Viser og Sange er hans saakaldte »Spindeviser«, der, skønt de gik i flere Oplag og opnaaede at blive udbredt og tilegnet af Folket og ogsaa har levet paa Folkets Læber her paa Fyn, dog nu er ganske glemt og tilhører Fortiden i den Grad, at der ikke findes noget tilgængeligt Eksemplar i Odense, og de er en stor Sjeldenhed hos vore største antikvariske Boghandlere; man finder dem vanskelig andet Sted end paa det kongelige Bibliotek.

Viserne er dog ikke Spindeviser i bogstavelig Forstand, men alle Slags Viser om Sæd og Høst, Foraar og Sommer, om Landlivets Lyksalighed, Fædrelandskærlighed, et fornøjet Sind o. l., bestemt til at synges i Spindestuen og ved Rokken.

Bogen hedder: »Forsøg til Viser for Spindeskoler«. Og Forfatteren skriver, at Sangene er bestemt til: at »opmuntre de Unge til Flid, Dyd og Guds frygt.« Der er i anden Udgave 1784 seks nye Viser mere end i første Udgave »og endnu en til Opmuntring til Soldaterstanden for Bønderkarle og Drengene, da jeg tror, at det er Statens sande Fordel, at dens Ungdom gaar med Lyst til dens Forsvar.«

Hvis man vil lægge denne Soldatersang paa Kunstens og Poesiens Vægtskaal, kunde den vel være værd fremdeles at hvile videre i sin nuværende Glemsel, men den kan maaske som en Prøve paa Bogens gamle, glemte Stof netop i Øjeblikket bedst vælges blandt dette til paany at se Lyset, da Emnet: »en gammel Soldatersang« for Tiden kan have en vis Interesse over sig.

Den hedder: »Opmuntring til det unge Mandskab paa Landet.«

Melodi: Kong Christian stod ved højen Mast
 Min Arm til Arbeid daglig vant
 Er god til Kamp,
 Siig du som før min Styrke fandt,
 Naar vi lidt spøgende iblandt,

Siig, troer du vel, jeg Seier vandt.
 I Røg og Damp?
 Jeg hidtil aldrig saae den Mand,
 Som for min Haand ei falde kan
 I Kamp.

Vær tryg mit elskte Fødeland
 Mod fiendtlig Hær,
 Stærk er min Arm, den værne kan,
 Og modig er den danske Mand,
 For Kongen og mit Fædreland
 Jeg fik et Sværd,
 Og det fik mange Tusinde
 Der ønske ikkun Fienderne
 Var nær.

Vor Naboe var os sielden god
 I fordums Tid,
 De Krigstrompeten høre lod,
 Opfyldt med Had, opfyldt med Mod
 De ofred villig Liv og Blod
 Naar det var Tid.
 Men vore Fædre mødte dem,
 Og drev de Folk som oftest hiem
 I Strid.

Ja hvis nu Fienden nærmed sig
 Og for mig stod,
 O Moder! du som leed for mig,
 Jeg vil mig holde lykkelig
 At jeg kan øse ud for dig
 Mit Hierteblod,
 Og falder jeg, skal Fienderne
 Dog flye, og rose skielvende
 Mit Mod.

Bær fredsomt Fader! Dine Aar,
 Du Liv mig gav,
 For dig jeg glad i Striden gaaer,
 Og hvis jeg Børn og Kone faaer,
 For dem med dobbelt Kraft jeg slaarer,
 Som Gud mig gav;
 Og blier jeg dræbt af Fienderne
 Skal jeg dog finde sejrende
 Min Grav.

En Usling sidder i en Krog
 I Feidetid

Han Kongen, Fædrelandet og
Sin Ære elsker ei, det Drog!
Og skjøndt han frygter, døer han dog,
 Glempt blier hans Iid;
Men aldrig glemmer man den Mand,
Som døde for sit Fædreland
 I Strid.

Vi boe i vore Fædres Land,
 Her leved de,
Og aldrig skal en fremmed Mand
Faae høstet Frugten af vort Land,
Vi det forsvare vil og kand
 Som Fædrene.
Byd Konge Krig! jeg gaaer i Krig
Og alt hvad Du befaler mig
 Skal ske.

Men sødt det er, naar gammel Mand
 I Vennelag
Med Glæde taler om, hvordan
De greb den stærke Fiende an,
Og kæmpede, og Seiren vandt
 I mange Slag.
Og jeg — jeg kommer vel i Krig!
Og faar engang saa lykkelig
 En Dag.
